

Akkor most égjen az a tűzifa, vagy ne?

Mert, hogy képződik az biztos!

Minél fejlettebb a tudomány, annál több szakterület nő ki belőle. Ez természetes jelenség, hiszen „szakszempontú” kutatási területek alakulnak ki és velük együtt kutatók, kutatócsoportok. Egyre több alkalommal jelenik meg, főleg az igencsak gyorsan pörgő interneten, hogy „brit tudósok csoportja” meglepő felfedezést tett... Az érintett és azt befogadni kénytelen szakma egyet tehet, cáfol, és felhívja a közvélemény és főleg a döntéshozók figyelmét a kijelentettek hatásaira (nem eltitkolva a valótlanágát).

A mi szakmánkra egyértelműen ki lehet jelteni, hogy olyan, mint a matematikában jól ismert vektorok eredőjének a kiszámítása. Ezen okulva, ha valaki nem az összes vektort veszi számításba, hibás következtetésre jut.

Jómagam, nem vitatva az európai akadémiai tanácsának, kutatói tevékenységét, óriási hibának vélem, hogy csak egy korlátozott kérdéskör megvizsgálásának eredményéből határozott következtetést von le. Viszont valamennyien tudjuk, hogy a mai információsebesség mellett, az első hír a HÍR, a többi már „magyarázkodás”, amit már nagyon kevesen elemeznek.

A helyzet súlyossága az, hogy ez mindenkire igaz, még szakértésainkra is és a rossz hír, hogy a tevékenységünket rossz szemmel nézők még muníciónak is felhasználják. Döntéshozóknál pedig vagy az első, vagy a további hullámokat generáló véleményével megerősített következtetés csapódik be és rögzül.

Így legelőször a már kialakult vitához csatlakozom, ahol számomra dr. Mátyás Csaba tényszerűsége az elfogadható. Mindenképpen látni kell, hogy az EASAC (ad hoc) bizottsága nemcsak azt a hibát követte el, hogy igen fekete-fehér színtre viszi le (egyetlenegy vektor) a CO₂ folyamatot, hanem kihagy fontos folyamatokat, amelyek nélkül egyszerűen értelmezhetetlen a következtetés.

Az „ad hoc” bizottságok létrehozása nagyon hasznos a kutatás számára, viszont tagjainak tudni kell a részeredmények ismeretében, hogy bővítsék-e, avagy szűkítsék-e a résztvevők körét (talán így bekerülhetett volna egy erdőszakértő is).

Jó pár dolgot tisztázni kellett volna az anyag nyilvánosságra hozása előtt.

Ilyen súlyú kijelentésnél, amikor az anyag elkészül, autentikus szakmai körök véleményét, vagy kiegészítését ki kellett volna kérni, és mintegy preambulaként előszóba kitenni: *Jelen ismereteink és gyakorlatunk szerint fenntartható erdőgazdálkodás folyik-e?*

Ezt azért tartom fontosnak, mert a fenti fogalomba (erdőgazdálkodás) az erdei használat meghatározó. Tulajdonképpen a „maradjon az erdőben” kijelentés ennek alapjait rengeti meg. Nyilván nem tisztem az igent, avagy a nemet kijelentem, de be kell látni, hogy e kérdés megválaszolása nélkül értelmetlen dolog továbblépni.

Át kell mennem teoretikusba. Igen válasz esetén már a kitermelt választék piaci pozícióját, helyzetét és szerepét kell elemezni.

Okulásként a saját, hazai példánkat jegyezném, ahol nem egy kutatási eredmény, hanem egy jelentős energiapolitikai döntés eredményezett komoly hullámokat, és ez, megítélesem szerint, a mai napig tart.

Hazánkban az 1990-es évek elejétől kezdve, robbanásszerűen kiteljesedett a lakossági vezetékes gáz ellátó hálózat kiépítése. A szakmánkat akkor sem kérdezte meg senki, hogy mi lesz a közel 7,5 millió m³ évente kitermelt fatermék 50%-át kitevő tűzifával (3,5 millió m³).

Érzékeltetés szempontjából tudni kell, hogy hazánk energiafogyasztása közel 1050 PJ, a fenti mennyiség (nyilván ha-

tásfoktól függően) 40–50 PJ-t jelenthet. Ez az összes energia vonatkozásában mindössze csupán 3,8–4,8%. Viszont, ha azt is mellé tesszük, hogy az akkori adatok alapján az összes megújuló energia részaránya 6%-ot sem tett ki, már komolynak tűnik. Nem beszélve arról, hogy vállalásunk ma is érvényben van, ami 14,65 %-os részarányt jelent.

Utólag tudjuk, hogy komoly piaci tehetetlenség következtében, ki lehet jelteni, hogy „padlót fogott” a tűzifa. A kereslet drasztikus visszaesése következtében a készletek felhalmozódtak, illetve az árak befagytak, sőt már az önköltség alatti értékesítésre is sor került. Követte ezt a helyzetet az egyéb sarangolt választékot (farostfa, papírfa) feldolgozó ipar árpolitikája is.

A helyzetet súlyosbította, hogy akkoriban a szénbányák bezárása miatt, drasztikusan lecsökkent az iparban minősített bányászati fatermék értékesítésének lehetősége, illetve a hagyományos elsődleges faipar minőségi és méretnövelést igényelt. Mindezek eredménye, hogy e termékek landoltak a tűzifaválasztékban, ezáltal növekedett a sarangolt választék részaránya, ami amúgy is eladási gondokkal küszködött.

Bombaként robbant a 2000-es évek elején, amikor bekopogtatott szakmánk ajtaján a hőerőművi ágazat (Kazincbarcika, Pécs, Vértes).

Tenyérbe csaptunk. Egy apró momentumot hajlamosak vagyunk elfelej-

FAO ajánlásai az Erdők Világnapját népszerűsítő programok szervezéséhez

- Fából több energiát állítunk elő, mint a nap, szél és víz segítségével, az összes megújuló energiaforrás közül a fa a legjelentősebb.
- A fa kb. az összes megújuló energia 40%-át biztosítja.
- A világ fakitermelésének 50%-a (mintegy 1,86 milliárd m³) fordítódik főzésre, fűtésre és villamosenergia-termelésre.
- A fa ugyanakkor modern üzemanyag is, amelyet az iparban használnak energiatermelésre, hőközpontokban, illetve házak központi fűtésére.
- A fa, mint tűzifa és faszén, a leginkább elérhető energiaforrás számos fejlődő országban.
- Több, mint 2 milliárd ember számára a fa biztosítja a főtt étel, a jobb táplálkozás, az egészséges ivóvíz, a tisztálkodás és a meleg lakóhely lehetőségét.
- Afrikában a kitermelt fa 90%-a, Ázsiában 60%-a szolgálja a fűtés és főzés célját.
- A fák nagyban csökkenthetik az energiafelhasználást: megfelelő telepítéssel a városi környezet levegőjét 2–8 C-fokkal hűthetik a fák, mintegy 30%-kal csökkentve a hűtési és 20–50%-kal a fűtési költségeket.
- A Föld erdei a világ éves energiaszükségletének kb 10-szeresét tárolják, így számottevő megújuló energiaforrásnak tekinthetők
- A faanyag elégetésével a légkörbe jutó szén-dioxid elvileg körforgásba kerül, így a fosszilis energiahordozókkal ellentétben nem növeli hosszú távon a légköri szén mennyiségét.
- A fából nyerhető folyékony üzemanyagok fejlesztése nagy lökést adhat a zöld gazdaság fejlődésének.
- A jól kezelt erdők hosszú távon képesek megújuló energiát biztosítani, így a klímaváltozás elleni harc hatékony eszközeiként is tekinthetők.